

References:

1. Global Claims Review: Liability in Focus, Allianz Global Corporate & Specialty.
2. MLCCConvention. URL: <http://www.imo.org/en/KnowledgeCentre/IndexofIMOResolutions/MSC%20Resolutions/MSC%20374%2093.pdf>
3. Olesya Golynska. Conditions and prospects for contemporary administrative reforms in Ukraine / O. Golynska // The scientific method (Warszawa, Poland). – 2017. – № 7 (7)/2017. – P. 64-71.

Іванова О.В.

аспірантка,

Хмельницький університет управління та права

ПЕРЕБУДОВА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ЗМІН В УКРАЇНІ

У статті подана характеристика сучасної соціальної та політичної ситуації в Україні у її глобальному та локальному вимірах. Розкрито сутність трансформаційних процесів, проаналізовано їх вплив на соціум та державу. Визначені основні проблеми, що постають перед владою. На основі аналізу реформування теперішньої системи влади та з урахуванням сучасних тенденцій науково обґрунтовано підходи щодо формування нової парадигми публічного управління в умовах модернізації. Визначено концепції «демократичного врядування», «нового державного менеджменту» і «політичних мереж». Запропоновано заходи, що сприятимуть реформуванню публічного управління з метою наближення його до стандартів країн Європейського Союзу.

Сьогодні Україна значно відстає у своєму економічному розвитку від більшості розвинутих країн. Всесвітній економічний форум у щорічній доповіді з глобальної конкурентоспроможності країн у 2011–2012 роки (The Global Competitiveness Report 2011–2012) зазначив, що положення України за рік покращилося, але вона усе ще залишається в другій частині (на 82 місці) рейтингу з 142 країн світу [2].

Система державного управління України за роки незалежності засвідчила свою низьку ефективність та неспроможність протистояти не

тільки зовнішнім загрозам, а й навіть внутрішнім викликам [1]. Утворилась змішана система державного управління. Її суттєвими недоліками є відсутність єдності, цілісності, послідовності у діяльності органів влади різних рівнів. Не до кінця вдалося вирішити і проблему відкритості та професіоналізму державної служби.

Новий державний менеджмент розглядається і як сучасна концепція державного управління, і як інструментарій адміністративної практики [5]. Він передбачає застосування в діяльності державних органів ринково-орієнтованих механізмів управління суспільним розвитком (наближення управління до клієнта, конкуренції, автономізації, розукрупнення, дерегуляції, приватизації). Основою є ефективність в усіх її формах – економічній, соціальній, організаційній, та відносна свобода дій усіх ланок з орієнтацією на якість послуг і рентабельність.

Електронний уряд – це система локальних інформаційних мереж та сегментів глобальної інформаційної мережі, яка забезпечує функціонування певних служб в режимі реального часу та робить максимально простим і доступним щоденне спілкування громадянина з офіційними установами. Багато райдержадміністрацій та міських рад, не кажучи вже про сільські і селищні, взагалі не мають власних локальних віртуальних мереж і належних фахівців. На це впливає, як вважає генеральний директор Асоціації підприємств інформаційних технологій України Ю. Пероганич, і недостатність покриття території України мережею Інтернет – адже тільки 38% населення сьогодні користується Інтернетом [3].

В умовах зростаючої спеціалізації політики та взаємопереплетіння сфер прийняття політичних рішень центр ваги в управлінській діяльності зміщується від підготовки проектів рішень з окремих питань до розробки довгострокових програм та стратегій розвитку як комплексних управлінських рішень. Одним із перспективних орієнтирів стратегії трансформації публічного управління залишається кластерний підхід до організації соціально-економічного розвитку. За визначенням всесвітньо відомого економіста М. Портера, кластер – це галузеве, територіальне та добровільне об'єднання підприємницьких структур, які тісно співпрацюють із науковими (освітніми) установами, громадськими організаціями та органами місцевої влади з метою підвищення конкурентноздатності власної продукції і сприяння економічному розвитку регіону [4].

Кластерна організація економічного розвитку в багатьох країнах стає домінуючою і підтверджує свою ефективність саме на регіональному рівні. На жаль, не призвело до значних змін в регіональному розвитку ані створення Державного фонду регіонального розвитку, ані діяльність агенцій регіонального розвитку – інститутів, на які покладено формування «точок зростання» та ареалів розвитку. Специфічною рисою соціального управління на сучасному етапі державотворення є поєднання управління та самоорганізаційних процесів на базі врахування синергетичних властивостей об'єктів публічного управління. Відповідно до цього розуміння властивостей і динаміки розвитку суспільства має формуватися адекватна модель публічного управління, суб'єктом якого виступає держава як орган самоорганізації соціуму. У цьому інтерактивному процесі (тобто процесі, що здійснюється спільно з іншими акторами) виконання владою своїх зобов'язань (адже ніхто не звільняв її від своїх традиційних виконавчих, законодавчих, судових обов'язків), межі між суспільством і приватним сектором постійно змінюються. Держава стає все більше маневреною: вона наче «відсторонюється», відмовляється від частини своєї влади і діє в мережах зі своїми партнерами. У свою чергу, такий «маневр» дозволяє державі поставити на службу суспільству ресурси різноманітних політичних і економічних суб'єктів, залучити експертні здібності діючих акторів і реалізувати спільні проекти, розділяючи з іншими суб'єктами відповідальність за прийняття рішень, що виробляються у спільному процесі інтерактивного пристосування один до одного. У кінцевому рахунку даний процес відбувається в інтересах кожної конкретної держави, її інституціонального середовища і суспільства у цілому.

Розвиток державно-управлінської системи у напрямі забезпечення її ефективності та результативності в умовах трансформації можливий за умови таких властивостей системи, як адаптивність, комунікативність, нелінійність, самоактивність, проактивність (усвідомлення своїх глибинних цінностей та цілей і дій згідно зі своїми життєвими принципами, незалежно від умов та обставин). Найбільш продуктивним стає раціональне поєднання вертикальних і горизонтальних зв'язків на всіх рівнях державного управління, стимулювання самоорганізації соціальних суб'єктів в різних сферах суспільного життя.

Перед українською політичною та економічною елітою постає завдання відмови від зміни неоліберальної стратегії реформування на стратегію соціальної і політичної солідарності, співробітництва, пошуку

оптимального балансу державних, суспільних та приватних інтересів. А для реалізації нових парадигм державного управління українське суспільство потребує цілеспрямованого формування громадської думки щодо легітиматії державної влади як головної передумови ефективного запровадження реформ.

Процес системного реформування політики, економіки та суспільного ладу України можливий лише за умови консолідації держави, суспільства та наявних ресурсів навколо спільних цінностей, цілей та дій, визнаних і прийнятих усіма учасниками модернізаційного процесу. Перспективи подальших розвідок. Подальші дослідження процесів трансформації публічного управління в умовах соціально-економічної та політичної модернізації України мають здійснюватись у напрямках більш глибокого соціологічного вивчення стану та динаміки змін головного об'єкта публічного управління – розвитку українського суспільства і таких його складових, як територіальні громади, соціальні групи, суспільно активна громадськість, розглядаючи їх не як об'єкти, а як одну із сторін публічно-управлінських відносин, як складові громадянського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Будник М. А. Трансформація системи державного управління України в умовах суспільно-політичних змін (регіональний аспект) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / М. А. Будник; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Київ, 2011. – 21 с.
2. Буравлев Ю. М. Проблемы реформирования и управления системой государственной службы в Украине // Государство и право. – М.: Наука, 2010. № 7. – С. 10–18.
3. Всесвітній економічний форум: Українська економіка вийшла з кризи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vidomosti-ua/com/economics/31680> – Назва з екрану.
4. Галанець В. В. Реформування державного управління шляхом кластеризації / Модернізація системи державного управління: теорія та практика : матеріали наук.-практ. конф. за між нар. участю, 20 квітня 2012 р. / За наук. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева у 2 ч.: Ч. 1. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2012. – С. 34–38.
5. Іжа М. М. Система регіонального управління: світовий досвід і Україна: монографія. – Одеса: «Друкарський дім», 2011. – 368 с.